

Openbaar

Zaaknummer: 95002

## Informatienota voor de Gemeenteraad

### Onderwerp: Brief Status vluchtelingencrisis oktober 2022

#### Kernboodschap

Hiermee wil ik u op hoofdlijnen informeren over de doorstroming in de migratieketen, waaronder de stand van zaken van het transitieplan over de crisisnoodopvang (CNO) van asielzoekers en de stand van zaken wat betreft de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Ook ga ik in op de lokale aanpak in Druten.

#### Eerdere besluiten

| Datum      | Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer) |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 28-09-2022 | Raadsbrief Status vluchtelingencrisis                                                         |
| 27-10-2022 | 950002 Raadsbrief Status vluchtelingencrisis oktober 2022                                     |

#### Toelichting

##### Doorstroming migratieketen

De VNG en het Veiligheidsberaad hebben eind augustus afspraken gemaakt met het rijk om uit de asielcrisis te komen en daar ook uit te blijven<sup>1</sup>. Deze bestuurlijke afspraken gaan over het hele traject van asielopvang tot huisvesting en integratie. De gemeenten in de regio Gelderland-Zuid zien het als hun gezamenlijk regionale opgave om de landelijk afgesproken extra inspanning te leveren in de opvangproblematiek. Die inspanningen richten zich op de opvang van ontheemden uit Oekraïne, op de versnelde plaatsing van statushouders, en op de crisisnoodopvang van asielzoekers ter ontlasting van Ter Apel.

##### *Transitieplan crisisnoodopvang asielzoekers COA*

In de bestuurlijke afspraken doorstroom migratie is het opstellen van een transitieplan benoemd als voorwaarde voor het open houden van crisisnoodopvang (CNO) ná 1 oktober 2022. Doel van het transitieplan moest zijn om afspraken te maken om de CNO af te bouwen vóór 1 januari 2023, en daarbij helderheid te geven aan hoe dit moet worden overgedragen aan het COA en de Provinciale Regietafels.

De afgelopen weken zijn we als regionaal bestuur periodiek geconsulteerd over concepten van het landelijke transitieplan crisisnoodopvang. Met elkaar hebben we moeten constateren dat de beoogde einddatum van 1 januari 2023 in het plan niet realistisch was. Ook was er twijfel over de mate van actie concreetheid van het plan zelf en het kunnen voldoen aan de randvoorwaarden door het COA en de IND. De reactie uit Gelderland-Zuid is door de voorzitter meegenomen naar het Veiligheidsberaad.

<sup>1</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/08/26/tk-bijlage-notitie-bestuurlijke-afspraken-doorstroom-migratie>

In zijn brief van 19 oktober vraagt de voorzitter van het Veiligheidsberaad de staatsecretaris de volgende gefaseerde meer realistische planning toe te passen met stapsgewijze monitoring:

- Er worden uiterlijk **1 januari 2023** regionale transitieplannen vastgesteld met daarin concrete afspraken over de volledig te realiseren taakstelling, inclusief een uitwerking hoe COA en gemeenten de opgave per opvangspoor **vóór 1 juli 2023** gaan realiseren. Het is voor regio's mogelijk om meer in te zetten op huisvesting statushouders dan op het realiseren van noodopvang, mits daarmee aan de totale opgave voor de regio wordt voldaan. Het COA levert hier dan een actieve bijdrage aan. Ook beschrijft dit plan de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de opgave op de vier opvangsporen, inclusief de gewenste rol van de provinciale Regietafel.
- Op **1 april 2023** is alle crisishulp van de veiligheidsregio's beëindigd of door het COA omgezet naar (tijdelijke) noodopvang of reguliere opvang. Waar crisishulp niet kan worden overgedragen, is COA aan zet om tijdig voldoende noodopvang of reguliere opvang te realiseren om aan de totale opgave te voldoen. De veiligheidsregio's hebben dan slechts een rol indien in het COA in de desbetreffende regio een specifieke ondersteuningsvraag heeft (niet zijnde het coördineren van een opvanglocatie).
- Uiterlijk **1 juli 2023** zijn alle locaties voor noodopvang en reguliere opvang volledig onder coördinatie en volledig beheer van het COA. Alle veiligheidsregio's hebben hier dan geen enkele rol meer in.

Op basis van bovenstaande hoofdlijnen heeft het Bestuurlijk Overleg de regionale programmaorganisatie opvang vluchtelingen en de kring van gemeentesecretarissen gevraagd om een regionaal transitieplan vorm te geven. Een eerste concept wordt 24 november besproken in ons bestuurlijk overleg. Daarna zal lokale bestuurlijke consultatie plaatsvinden tussen 24 november en 8 december. Dan kan in het Bestuurlijk Overleg van 8 december een en ander opnieuw worden besproken en voorlopig worden "vastgesteld". Het algemeen bestuur van eind december zal vervolgens een besluit nemen over het regionale transitieplan.

#### *Huidige (crisis)noodopvang asielzoekers in de regio.*

Op dit moment hebben de gemeenten Buren, Culemborg, Zaltbommel, West Betuwe en Nijmegen (vanaf 25 okt) crisishulp tot in ieder geval 31 december 2022 mogelijk gemaakt in hun gemeenten. Gezamenlijk zijn er nu 647 crisishulp-plaatsen beschikbaar. Alle crisishulpplaatsen, m.u.v. Nijmegen, zijn op dit moment bezet.

Naast de crisishulp zijn er nog 638 (crisishulp)opvang plaatsen in de regio die in beheer zijn bij het COA. Naast de reeds bestaande AZC-locatie in Nijmegen betreft dit locaties In Tiel (CNO Van der Valk), Berg en Dal (NO Kasteelhof Groesbeek) en Nijmegen (NO/AZC Stieltjesstraat).

#### *Huisvesting statushouders*

Over de versnelde huisvesting van statushouders hebben we eerder in de regio afgesproken dat gemeenten via de eigen woontafels aan de slag gaan om huisvesting te creëren voor de statushouders die zijn gekoppeld aan de gemeenten binnen de VRGZ.

Van 1 juli t/m 19 oktober stroomden tussen de 356 - 428 statushouders<sup>2</sup> uit naar de gemeenten in Gelderland-Zuid. Dit is ruim boven de reguliere taakstelling als regio, maar net onder de additionele taakstelling conform de bestuurlijke afspraken.

**Opvang Oekraïense ontheemden**

Op dit moment zijn er zo'n 81.340 geregistreerde Oekraïners in Nederland. 62.401 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie. De landelijke bezettingsgraad van gemeentelijke noodopvanglocaties is inmiddels 95,9%. We zien landelijk een aanhoudende lichte instroom (minder dan 100 per dag) van Oekraïense vluchtelingen. De prognose is dat de vraag naar bedden in april 2023 de beloofde 75.000 plekken van de Veiligheidsregio's zal overstijgen. Zolang de oorlog in Oekraïne voortduurt zullen wij ons in de regio Gelderland-Zuid moeten voorbereiden op verlenging van huidige locaties en het zoeken naar nieuwe noodopvanglocaties in 2023.

Naar aanleiding van Europese besluitvorming heeft ook het Rijk besloten de Richtlijn Tijdelijke Bescherming waarmee ontheemden uit Oekraïne opvang en voorzieningen in Nederland krijgen te verlengen tot in ieder geval 4 maart 2024. Het kabinet werkt daarnaast aan scenario's en strategische beleidskeuzes voor de langere termijn. Voor nadere informatie, zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/nieuws/2022/10/18/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne-naar-verwachting-nog-aanzienlijke-tijd-nodig>

*Toename noodopvanglocaties Oekraïne in onze regio*

Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben wij de opdracht vanuit het huidige [bestuurlijk afsprakenkader](#) om binnen het samenwerkingsverband van de veiligheidsregio initieel 2.000 noodopvangplaatsen te creëren en additioneel 783 noodopvangplaatsen (conform landelijke verdeelsleutel).

Inmiddels zijn er in onze regio 39 noodopvanglocaties in gebruik, alsmede een gezamenlijke crisisnoodopvanglocatie met Gelderland-Midden. De noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 2.496 plaatsen. Op dit moment (vrijdag 21 oktober 2022) wordt er door 2.291 vluchtelingen gebruik gemaakt van de gemeentelijke noodopvang. Ondanks dat we hiermee ruimte over lijken te hebben, is dat niet het geval. Feitelijk zijn er nog 9 noodopvangplaatsen beschikbaar. Medio november gaan 3 noodopvanglocaties gefaseerd open, met een gezamenlijke capaciteit van 145 noodopvangplaatsen.

*Aanpak in Druten*

In onze gemeente hebben wij de volgende activiteiten ondernomen:

Vanaf mei ligt in de Waalhaven een cruiseschip met ruimte voor maximaal 140 Oekraïense vluchtelingen. In verband met veiligheidseisen kunnen we hier tijdelijk mensen huisvesten die 16 jaar of ouder en volledig mobiel zijn. Het schip is volledig bezet. Dit betekent dat er 136 mensen verblijven. Twee kamers blijven gereserveerd voor quarantaine of voor mensen met fysieke of mentale problemen.

---

<sup>2</sup> De 428 statushouders betreft conform eigen opgave van gemeenten. Conform de administratie van het COA zijn 356 statushouders geplaatst. Deze laatste administratie ligt gemiddeld 4 weken achter op realisatie.

In eerste instantie hadden we het schip gehuurd voor zes maanden. Met de aanhoudende oorlog in Oekraïne, hebben we in september besloten om het huurcontract van het cruiseschip te verlengen tot en met 28 februari 2023.

We weten niet hoe de situatie in Oekraïne zich ontwikkelt. Daarom onderzoeken we nu de mogelijkheden om ook na februari 2023 Oekraïense vluchtelingen op te vangen op een cruiseschip aan de Veerdam.

De opvang en begeleiding van de Oekraïense mensen op het schip verloopt rustig en goed. Alle mensen die betrokken zijn bij deze opvang, inclusief de Oekraïners, zijn tevreden over de tijdelijke huisvesting op het schip. Een groot deel van de volwassenen is inmiddels aan het werk in de regio en de kinderen gaan naar school.

Op 6 oktober 2022 hebben we in gemeente Druten de taakstelling voor de huisvesting van statushouders voor 2022 behaald. Met de huisvesting van statushouders vanaf dat moment zetten we de versnelling voor 2023 in. In november staat er een plaatsing uit de versnelling gepland. Recent hebben we afspraken met de woningcorporaties gemaakt hoe we de versnelling kunnen behalen. Naar verwachting gaan we dit realiseren en sluiten we 2022 af met een plus op de taakstelling.

Daarnaast onderzoeken we op dit moment welke locaties in onze gemeente in aanmerking kunnen komen voor de bouw/verbouw van leegstaande panden om snel extra woonruimte te creëren voor statushouders en andere sociale doelgroepen.

Ook zijn we met de woningcorporaties in gesprek hoe we meer sociale huurwoningen (waaronder bijvoorbeeld flexwoningen) kunnen realiseren voor reguliere doelgroepen, zoals starters, spoedzoekers, jongeren en huurders met een zorgbehoefte.

Met andere gemeenten in de regio bekijken we hoe we zo efficiënt mogelijk de beschikbare capaciteit kunnen benutten. Bijvoorbeeld door 'uitruil' tussen gemeenten om op deze manier huishoudgrootte en woonruimte goed op elkaar af te stemmen (geen alleenstaande in een eengezinswoning).

## **Vervolg**

De zorgen over de opvang van Oekraïners en asielzoekers COA blijft onverminderd groot. Door een tekort aan opvangplekken en aan menskracht bij gemeenten en betrokken uitvoeringsorganisaties, blijft de situatie uiterst moeilijk. Ik doe daarom een beroep op u, mede vanuit onderlinge solidariteit tussen gemeenten, mee te werken aan de verschillende lokale en regionale oplossingsrichtingen.

## **Communicatie**

U heeft deze raadsinformatiebrief (27 oktober 2022) als raadsbrief ter kennisneming via de e-mail ontvangen. Deze brief wordt nu als een informatienota aan de raad aangeboden.